

Ontwerprichtlijnen voor bouwtoezichteisen voor brandveiligheid in veehouderijen¹

Administratieve voorschriften van het ministerie van Binnenlandse Zaken, Bouw en
Digitalisering

Van... 2024 - II-515-00000-2021/066

Het ministerie van Binnenlandse Zaken, Bouw en Digitalisering vaardigt de volgende
administratieve voorschriften uit:

Inhoud

Inhoud.....	1
1 Toepassingsgebied.....	2
2 Veiligheidsdoelstelling.....	2
3 Vereisten voor bluswater, bluswatervoorziening en toegang.....	2
4 Brandzones.....	3
4.1 Bruto volume van brandzones.....	3
4.2 Open veehouderij.....	3
4.3 Gesloten veehouderij.....	4
5 Eisen voor onderdelen en isolatiematerialen.....	4
6 Deuren.....	4
7 Vluchtroutes.....	5
8 Uitgangen om dieren te redden.....	5
9 Technische uitrusting voor gebouwen.....	6
10 Branddetectiesystemen.....	7
11 Brandblussers.....	7
12 Brandveiligheidsvoorschriften, brandbestrijdingsplannen en verplichtingen van de exploitant.....	7
13 Evaluatie.....	8
14 Inwerkingtreding.....	8

¹ De kennisgeving is gedaan overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij. (PB L 241, 17.9.2015, blz. 1).

1 Toepassingsgebied

- 1.1 Deze richtlijnen zijn van toepassing op de eisen van § 51 van de bouwvoorschriften van de deelstaat Mecklenburg-Vorpommern (LBauO M-V) voor veehouderijen waarvan de gebouwen gelijkvloers zijn en tegelijkertijd meer dan 1 600 m² vloeroppervlak hebben (§ 2, lid 4, nr. 3 LBauO M-V) of meer dan 10 000 m³ bruto kubieke inhoud hebben (§ 2, lid 4, nr. 20 LBauO M-V). Tenzij in deze richtlijnen hogere eisen worden gesteld of lagere eisen zijn toegestaan, zijn de eisen van het LBauO M-V van toepassing.
- 1.2 Dit geldt ongeacht of het gaat om bevoorrechte handelingen in de zin van § 35 van de federale bouwwet of om commerciële handelingen.
- 1.3 Bij substantiële veranderingen aan bestaande voorzieningen wordt de brandveiligheid gecontroleerd volgens deze richtlijnen.
- 1.4 Landbouwopslagfaciliteiten, voederopslagplaatsen en silo's vallen buiten het toepassingsgebied.

2 Veiligheidsdoelstelling

In overeenstemming met § 14 LBauO M-V dienen veehouderijvoorzieningen zodanig te worden ingericht, gebouwd, gewijzigd en onderhouden dat het uitbreken van brand en de verspreiding van vuur en rook (branduitbreiding) wordt voorkomen en dat in geval van brand mensen en dieren kunnen worden gered en brand doeltreffend kan worden bestreden. Het veiligheidsdoel van het redden van dieren wordt ook bereikt doordat de dieren tijdens de brand in de constructie blijven zonder gewond te raken.

3 Vereisten voor bluswater, bluswatervoorziening en toegang

- 3.1 Het vermogen om branden effectief te bestrijden omvat voldoende bluswater om het eigendom te beschermen. De technische uitrusting die wordt gebruikt om bluswater aan te voeren, kan bestaan uit aanvoerleidingen met brandkranen en reserves van bluswater die onafhankelijk zijn van dergelijke aanvoerleidingen, zoals bluswaterputten, bluswatervijvers en bluswaterzuigaansluitingen op open waterlichamen. De hoeveelheid bluswater die beschikbaar dient te zijn, dient ten minste 192 m³/u te zijn gedurende twee uur. De hoeveelheid bluswater die niet aan de openbare drinkwatervoorziening kan worden onttrokken, wordt via andere maatregelen geleverd. De toevoer van bluswater dient vóór ingebruikname te worden veiliggesteld. Dit geldt ook voor gedeeltelijke ingebruikname.
- 3.2 De brandweer dient het hele jaar door toegang te hebben tot de bluswaterwinplaatsen. De winpunten dienen zich buiten de gevarenczone van de veehouderij te bevinden. De winningspunten voor brandbestrijding mogen zich niet meer dan 300 m van de veestapel bevinden.
- 3.3 In gesloten, halachtige veehouderijen dienen op afstanden van niet meer dan 40 m (dit komt overeen met tweemaal het bereik van een straalbuis van ongeveer 20 tot 25 m) brandweertoegangsdeuren in de buitenmuren te worden aangebracht om de redding van mensen en dieren mogelijk te maken en effectieve brandbestrijding mogelijk te maken. Bij de onderverdeling in structureel gescheiden compartimenten dienen geschikte openingen voor het uitvoeren van bluswerkzaamheden van buitenaf te worden gecreëerd. Geschikte openingen zijn met name ramen met een buitendorpelhoogte van

maximaal 1,20 m, deuren en delen van de buitenmuren die door de brandweer kunnen worden verwijderd.

- 3.4 Veehouderijen met een bruikbare oppervlakte van meer dan 3 000 m² dienen een toegangsweg te hebben die berijdbaar is voor brandweervoertuigen. Toegangswegen dienen te voldoen aan de eisen die zijn vastgelegd in de richtlijnen voor gebieden voor de brandweer, zoals gewijzigd.

4 Brandzones

4.1 Bruto volume van brandzones

- 4.1.1 Overeenkomstig § 30, lid 2, eerste zin, punt 3 LBauO M-V dienen gebouwen die voor landbouwdoeleinden worden gebruikt, te worden onderverdeeld in brandzones met een bruto volume van maximaal 10 000 m³. Uitzonderingen worden beschreven in de punten 4.2 en 4.3.

- 4.1.2 Voor de bepaling van het bruto volume van brandzones worden kelders die via roostervloeren in open verbinding staan met de begane grond en die uitsluitend worden gebruikt voor het verzamelen van drijfmest (mestputten) en overdekte uitlopen in de open lucht van gesloten veehouderijen niet meegerekend.

4.2 Open veehouderij

- 4.2.1 In het geval van open veehouderij kan brandzones met een bruto volume van meer dan 10 000 m³ worden toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- a) De open veehouderij wordt door onbrandbare wand-, plafond- en dakpanelen van minstens 5 m breed onderverdeeld in maximaal drie brandsecties van elk maximaal 10 000 m³,
- b) de wanden van deze brandsecties dienen over ten minste tweederde van de gehele lengte van de veehouderij open te zijn en deze openingen dienen ten minste 1,5 m hoog te zijn en
- c) een brandgerelateerde instorting van één brandsectie mag geen invloed hebben op de stabiliteit van de aangrenzende brandsecties (voorkomen van een kinematische keten).

- 4.2.2 Op de plaatsen van de wand-, plafond- en dakpanelen waarnaar wordt verwezen in punt 4.2.1, onder a), dienen de dragende delen, de isolatie en de bekisting te zijn vervaardigd van onbrandbare materialen. Lichtdoorlatende dakbedekking van brandbare materialen dient zo ontworpen te worden dat er geen brandende delen in dit gebied vallen of druppelen. Fotovoltaïsche oppervlakken mogen niet in dit gebied worden geïnstalleerd en elektrische bedrading dient te worden geleid in onbrandbare kabelgoten en te worden omhuld met onbrandbaar materiaal. Meer informatie over gedetailleerde ontwerpen is te vinden in de leidraad 'Preventieve structurele brandveiligheid in agrarische gebouwen, veehouderij', gepubliceerd door Arbeitsgemeinschaft Landtechnik und landwirtschaftliches Bauwesen in Bayern e.V., Freising 2013 (<https://www.alb-bayern.de/media/files/0001/leitfaden-brandschutz-lf.11-10.2013.pdf.pdf>).

4.2.3 Het bruto volume omsloten door de onbrandbare wand-, plafond- en dakpanelen wordt niet meegeteld bij het toelaatbare bruto volume van de brandsecties waarnaar wordt verwezen in punt 4.2.1, onder a).

4.2.4 De totale breedte van de open veehouderij bedraagt niet meer dan 40 m in de richting van de onbrandbare wand-, plafond- en dakpanelen bedoeld in punt 4.2.1, onder a). Brandbestrijding dient mogelijk te zijn vanaf twee tegenover elkaar liggende zijden van de betreffende brandsectie.

4.3 Gesloten veehouderij

4.3.1 Gesloten veehouderijen hebben niet meer dan twee brandzones. In afwijking van punt 4.1 kunnen brandzones tot een bruto volume van 15 000 m³ worden toegestaan in gesloten veehouderij, indien:

- a) de individuele dieren de beschikking hebben over een uitloop in de open lucht en een vloeroppervlak per dier dat groter is dan vereist volgens de wettelijke bepalingen voor het houden van landbouwhuisdieren;
- b) het dak de bovenkant van de gesloten veehouderij vormt;
- c) het dakframe ten minste brandvertragend is of gemaakt is van onbrandbare constructiematerialen en de dakbedekking en isolatie gemaakt zijn van onbrandbare constructiematerialen, met uitzondering van het dakmembraan en de dampremmende laag;
- d) de brandzones zich niet verder uitstrekken dan 40 m in elke richting en brandbestrijding mogelijk is vanaf twee tegenover elkaar liggende zijden van de brandzone; en
- e) de brandwanden ook brandwerend zijn onder extra mechanische belasting en zich ten minste 50 cm boven het dak bevinden.

5 Eisen voor onderdelen en isolatiematerialen

5.1 Op het gebied van brandwerendheid en brandgedrag dienen dragende wanden en dragers, buitenmuren, scheidingswanden en plafonds te voldoen aan de minimumeisen in tabel 1.

Tabel 1: Minimumeisen voor brandgedrag en brandwerendheid

Onderdelen/materialen	Brandgedrag/brandwerendheid
Dragende en verstevigende muren, steunen	brandvertragend
isolatiematerialen	onbrandbaar
Muren en plafonds van verblijfsruimten en technische ruimten	brandvertragend
Bouwmaterialen voor plafonds en verlaagde plafonds	onbrandbaar

6 Deuren

6.1 Deuren en poorten openen niet tegen de vluchtrichting in.

6.2 Afsluitingen van openingen in de wanden van verblijfsruimten dienen ten minste dicht en zelfsluitend te zijn en in de wanden van technische ruimten, opslagruimten en werkplaatsen dienen ten minste brandvertragend, dicht en zelfsluitend te zijn.

6.3 Afsluitingen van openingen in brandmuren dienen ten minste brandwerend, goed sluitend en zelfsluitend te zijn.

7 Vluchtroutes

7.1 Elke brandzone of brandsectie dient over twee verschillende vluchtroutes te beschikken.

7.2 Vluchtroutes dienen permanent en zichtbaar gemarkeerd te zijn met veiligheidstekens.

7.3 Er dient ten minste één vluchtroute naar buiten of naar een andere brandzone of brandsectie te kunnen worden bereikt binnen een afstand van maximaal 35 m van enig deel van een veehouderij. De afstand waarnaar in de eerste zin wordt verwezen, wordt gemeten in meters die te voet worden afgelegd. Voor open veehouderijen mag de lengte van de ren 1,5 keer zo lang zijn.

7.4 Loopgangen, stalgangen en centrale loopgangen in veehouderijen die dienen als vluchtroute bij gevaar dienen een bruikbare breedte te hebben van minimaal 1,80 m. In afwijking van de eerste zin is in varkenshouderijen een bruikbare breedte van minimaal 1,20 m voldoende voor centrale loopgangen die uitkomen op voergang en dienen als vluchtroute bij gevaar.

8 Uitgangen om dieren te redden

8.1 Uitgangen van veehouderijen die naar buiten leiden, dienen ten minste de in tabel 2 aangegeven afmetingen te hebben, afhankelijk van de betreffende diersoort.

Tabel 2: Aantal en minimumgrootte van uitgangen, per diersoort

Diersoorten	maximum aantal dieren per uitgang	Minimale breedte van de uitgang in m	Minimale hoogte van de uitgang in m
Vee, met uitzondering van jongvee en kalveren	50	1,80	2,00
Jongvee	75	1,80	2,00
Kalveren	100	1,50	2,00
Speenvarkens	400	0,90 ¹⁾	1,50
Mestvarkens	100	0,90 ¹⁾	1,50
Fokvarkens en kraamzeugen	40	0,90 ¹⁾	1,50
Schapen	250	2,40	1,50
Paarden (onder	35	1,80	2,00

begeleiding)			
Paarden (naar paddocks)	-	1,20	2,00
Pluimvee	-	4,00 ²⁾	4,00 ²⁾

¹⁾ Uitgangen van centrale looppaden voor varkens zijn ten minste 1,20 m breed.

²⁾ Als alternatief kunnen uitlooptuilen worden gebruikt, waarvan de grootte wordt bepaald aan de hand van de pluimveesoort.

8.2 Andere uitgangen die bedoeld zijn voor redding dienen minstens even breed te zijn als het bijbehorende looppad. De versmalling bij uitgangen mag niet groter zijn dan 15 cm.

8.3 Er dienen buitenruimten te zijn waar de dieren uit ten minste één brandzone of brandsectie kunnen worden gehouden.

8.4 Het gebied van de uitgangen, de buitenruimten en de paden die deze met elkaar verbinden, worden volgens de voorschriften verlicht.

8.5 Indien het de bedoeling is dat dieren in geval van brand binnen blijven, wordt de naleving van de in punt 2 bedoelde beschermingsdoelstelling afzonderlijk aangetoond door middel van geschikte machines. Door middel van de machines dienen niet-kritische CO- en CO₂-concentraties of -temperaturen te worden gewaarborgd, bijvoorbeeld door middel van machines voor de afvoer van rook of watervernevelingssystemen die in geval van brand met geplande retentie overschakelen op continue werking (zie ook Karlsruhe Institute of Technology (KIT), Research Centre for Fire Protection Technology (ed.), Brandschutzforschung der Länder der Bundesrepublik Deutschland nr. 178: Effektiver, effizienter und wirtschaftlicher Brandschutz bei Massentierhaltung, door Dipl.-Ing. Jürgen Kunkelmann, Karlsruhe December 2016).

9 Technische uitrusting voor gebouwen

9.1 De vereisten voor de noodzakelijke luchtverversingssnelheden zijn vastgelegd in de algemeen erkende praktijkrichtlijnen (bijvoorbeeld: DIN 18910:2017-08) en andere specificaties in de regels voor dierenwelzijn.

9.2 Machines voor rookafzuiging dienen automatisch in te schakelen, een luchtverversingssnelheid van ten minste 20 keer te garanderen en gedurende ten minste 30 minuten bestand te zijn tegen een temperatuur van 300 °C. De elektrische bedradingssystemen dienen bij een uitwendige brand minstens even lang operationeel te blijven. Er dient te worden aangetoond dat er voldoende luchttoevoer is. Dit geldt ook voor het gebruik van ventilatiesystemen om rook af te voeren.

9.3 Voor mechanische systemen voor rookafvoer en watermistsystemen met omschakeling naar continubedrijf in geval van brand, die worden gebruikt voor een woningconcept volgens punt 8, dienen passende maatregelen te worden getroffen voor de toevoer in geval van het uitvallen van de algemene elektriciteitsvoorziening.

9.4 In gesloten veehouderijen met veiligheidssystemen en meer dan één brandzone, dient voor elke brandzone een aparte stroomvoorziening te worden voorzien. Het elektrische

systeem van elke brandzone dient te kunnen worden uitgeschakeld met een gelabelde hoofdschakelaar.

- 9.5 De omvormers van een fotovoltaïsch systeem op de daken van veehouderijen dienen zich in een voor de brandweer toegankelijke ruimte te bevinden en van andere ruimten gescheiden te zijn door brandvertragende scheidingswanden en brandvertragende goed sluitende en zelfsluitende sluitingen. Als dit niet het geval is, dienen de omvormers zich op voldoende afstand van bouwkundige installaties te bevinden.
- 9.6 Veehouderijen dienen uitgerust te zijn met externe bescherming tegen blikseminslag. Veehouderijen waar in een woningconcept met mechanische systemen wordt gecontroleerd of aan de veiligheidsdoelstelling van punt 2 wordt voldaan, dienen ook te beschikken over bescherming tegen overspanning (inwendige bescherming tegen bliksem).
- 9.7 In overeenstemming met § 29 van de bouwinspectieverordening dienen technische systemen die dienen om het veiligheidsdoel te bereiken, te worden geïnspecteerd door erkende inspecteurs. Het inspectie-interval voor periodieke inspecties is één jaar.

10 Branddetectiesystemen

- 10,1 Veehouderijen dienen uitgerust te zijn met branddetectiesystemen.
- 10,2 De branddetectie dient onmiddellijk te worden doorgestuurd naar het controlecentrum van de plaatselijk verantwoordelijke brandweer.
- 10,3 Branddetectiesystemen die technisch zijn ontworpen, gedimensioneerd en uitgevoerd volgens DIN 14675-1:2020-01 in combinatie met DIN VDE 0833-1:2014-10 en 2:2017-10 worden geacht aan de bouwweisen te voldoen, tenzij in de bouwprocedure strengere eisen worden gesteld.

11 Brandblussers

- 11.1 Draagbare brandblussers dienen zodanig te worden aangebracht dat ze bij alle ingangen direct beschikbaar zijn, gemarkeerd zijn en te allen tijde gebruiksklaar worden gehouden. De totale bluscapaciteit van de draagbare brandblussers dient ten minste 48 blusmiddeleenheden per brandzone of per brandsectie te zijn. Voor apparatuur met brandblussers dienen de technische voorschriften voor werkplekken in acht te worden genomen.
- 11.2 Waterkraanaansluitingen met vast geïnstalleerde slangen kunnen worden beschouwd als brandblussers. De brandslangen dienen minimaal 10 m lang te zijn. De stroomsnelheid dient minimaal 50 l/min te zijn.

12 Brandveiligheidsvoorschriften, brandbestrijdingsplannen en verplichtingen van de exploitant

- 12.1 In overeenstemming met § 51 LBauO M-V dient de exploitant van de veehouderij brandveiligheidsvoorschriften op te stellen in overleg met de bevoegde brandweer. De maatregelen die nodig zijn om mensen en dieren te redden in gevaarlijke situaties worden daarin gespecificeerd. Bedienend personeel dient aan het begin van hun

dienstverband en daarna ten minste eenmaal per jaar instructies te krijgen over de brandveiligheidsvoorschriften en de werking van de brandblussers.

12.2 De plaatselijk verantwoordelijke brandweer dient geïnstrueerd te worden over de omstandigheden ter plaatse.

12.3 De exploitant is ook verantwoordelijk voor de effectiviteit en continue operationele veiligheid van de veiligheidssystemen.

12.4 Voor veehouderijen in overeenstemming met deze richtlijnen kan de verantwoordelijke brandweer indien nodig gecoördineerde brandbestrijdingsplannen eisen.

13 Evaluatie

Deze richtlijnen worden regelmatig geëvalueerd en aangepast overeenkomstig de resultaten van de evaluatie. De evaluatie vindt voor het eerst plaats op 1 mei 2027.

14 Inwerkingtreding

Deze administratieve voorschriften treden in werking op de dag na publicatie.